

31. 3. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přípustnost audionahrávky jako důkazu v pracovně-právním sporu

Tajné pořízení audiozáznamu rozhovoru je přípustné, pokud je součástí obrany výrazně slabší strany významného občanskoprávního a zejména pracovněprávního sporu.

Předmětem sporu, který se dostal na základě ústavní stížnosti proti rozhodnutím obecných soudů až k Ústavnímu soudu, jenž jej rozhodl svým nálesem spis. zn. II ÚS 1774/14, ze dne 9. 12. 2014, byla přípustnost audionahrávky jako důkazu předloženého zaměstnancem v rámci řízení o neplatnost výpovědi z pracovního poměru, kterou dostal od zaměstnavatele z důvodu své (údajné) nadbytečnosti z důvodu připravovaných organizačních změn. Žalující zaměstnanec argumentoval tím, že důvodem výpovědi nebyla jeho nadbytečnost, nýbrž kritika zaměstnavatele, kterou zaslal zahraničnímu vedení zaměstnavatele. K prokázání svých tvrzení předložil zaměstnanec v rámci řízení přepis českého překladu rozhovoru mezi ním a členem zahraničního vedení, který se odehrál na mezinárodním veletrhu a byl zaměstnancem bez vědomí druhé osoby zaznamenán na audiokazetu.

Soud prvního stupně určil, že výpověď z pracovního poměru je neplatná; důkaz audiokazetou připustil. Způsob, kterým měly být ze strany zaměstnavatele osvědčeny organizační změny, označil pouze za účelové simulované jednání, kterým si zaměstnavatel toliko vytvořil předpoklady, aby mohl dát zaměstnanci výpověď z pracovního poměru. K odvolání zaměstnavatele odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu zaměstnance zamítl. Odvolací soud vycházel mj. z toho, že zaměstnancem pořízená audionahrávka rozhovoru mezi ním a další osobou je jako důkaz nepřipustná, neboť byla učiněna bez vědomí nahrávané osoby. U Nejvyššího soudu ČR zaměstnanec po podání dovolání také neuspěl. Nejvyšší soud označil postup odvolacího soudu, kterým nepřipustil důkaz audionahrávkou, jako souladný se zákonem a dovedl, že i kdyby se rozhovor týkal (jak tvrdil zaměstnanec) „pracovních záležitostí“, je zde rozhodující, že jde o záznam hlasů hovořících osob, který patří (bez ohledu na jeho tematické zaměření) mezi projevy fyzických osob osobní povahy, a že byl pořízen bez vědomí všech hovořících osob.

Střet dvou práv - které má přednost?

Podle názoru Ústavního soudu nelze v řízení o určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru důkazy uvedeného typu, jsou-li předkládány zaměstnancem jako žalobcem, odmítat s pouhým odkazem na to, že se jedná o projevy osobní povahy hovořících osob. **V předmětné věci dochází ke střetu zájmu na ochraně osobnosti toho, jehož projev byl bez jeho souhlasu zachycen (projev člena zahraničního vedení zaměstnavatele zaznamenaný na audionahrávce), se zájmem na ochraně práv stěžovatele jako zaměstnance a také na ochraně jeho práva na spravedlivý proces. Je třeba rozhodnout, zda má převážit zájem na ochraně práv stěžovatele, který si uvedenou audionahrávku pořídil a následně použil jako důkaz v řízení před obecnými soudy, a to za účelem prokázání svých tvrzení o skutečném důvodu výpovědi z pracovního poměru, případně, zda je důležitější zájem na ochraně osobnosti nahrávaného člena zahraničního vedení zaměstnavatele.**

V projednávané věci Ústavní soud považoval za zjevně absurdní, že by měl v naznačeném konfliktu chráněných zájmů převážit zájem na ochraně soukromí člena zahraničního vedení zaměstnavatele

coby svědka, který na skryté audionahrávce dle přepisu založeném ve spise nepronášel nic osobního, ale toliko informace mající zásadní význam z hlediska pracovněprávních vztahů stěžovatele. Přístup odvolacího soudu označil Ústavní soud za projev krajního formalismu ve vztahu k důkazům předkládaným zaměstnancem, který usiluje o soudní ochranu proti svévoli zaměstnavatele. Ústavní soud poukázal na právní názor vyjádřený v judikatuře Nejvyššího soudu (usnesení ze dne 11. 5. 2005, spis. zn. 30 Cdo 64/2004), podle nějž **hovory fyzických osob, ke kterým dochází při výkonu povolání, při obchodní či jiné veřejné činnosti, zpravidla nemají charakter projevů osobní povahy; důkaz zvukovým záznamem takového hovoru proto není v občanském soudním řízení nepřijatelný.**

Obecné soudy postupem, kdy nepřipustily jako důkaz stěžovatelem navrhovanou audionahrávku rozhovoru mezi ním a členem zahraničního vedení zaměstnavatele, způsobilou zcela zásadně ovlivnit skutková zjištění v projednávané věci, tzn. přispět k objasnění skutečného důvodu výpovědi z pracovního poměru, nedůvodně upřednostnily právo na ochranu osobnosti této nahrávané osoby, do nějž bylo navíc v daném případě zasaženo jen nepatrnou měrou (připadá-li zde tento zásah vůbec v úvahu), před právem na spravedlivý proces stěžovatele. Přepjatý formalismus ve vztahu k důkazním návrhům stěžovatele byl v rozporu s ochrannou funkcí pracovního práva a ochranou slabší smluvní strany.

Ústavní soud, aniž by jakkoliv předjímal úvahy, k jakým skutkovým zjištěním obecné soudy po připuštění audionahrávky dospějí, konstatoval, že obecné soudy se nesprávnou realizací důkazního řízení dopustily pochybení ústavně právní relevance, jež odůvodňují zásah Ústavního soudu, neboť rozsudkem krajského soudu, jakož i rozsudkem Nejvyššího soudu ČR bylo porušeno stěžovatelovo ústavní právo na přístup k soudu a na soudní ochranu; tato jejich rozhodnutí proto zrušil.

Závěr

Za běžných okolností je svévolné nahrávání soukromých rozhovorů bez vědomí jejich účastníků hrubým zásahem do jejich soukromí. Takovýto postup s rysy záludnosti je ve velké většině případů morálně i právně zcela nepřijatelný, zejména, je-li veden záměrem nahrávanou osobu poškodit. Ústavní soud se rozhodně staví proti nekalým praktikám vzájemného elektronického sledování a skrytého nahrávání při soukromých i profesionálních jednáních, jež zpravidla jsou nejen v rozporu s právem, ale hodnoceno po stránce sociálně etické šíří ve společnosti atmosféru podezíravosti, strachu, nejistoty a nedůvěry.

Zcela odlišně je však třeba posuzovat případy, kdy je tajné pořízení audiozáznamu rozhovoru součástí obrany oběti trestného činu proti pachateli nebo jde-li o způsob dosažení právní ochrany pro výrazně slabší stranu významného občanskoprávního a zejména pracovněprávního sporu. Zásah do práva na soukromí osoby, jejíž mluvený projev je zaznamenán, je zde plně ospravedlnitelný zájmem na ochraně slabší strany právního vztahu, jíž hrozí závažná újma (včetně např. ztráty zaměstnání). Opatření jediného nebo klíčového důkazu touto cestou je analogické k jednání za podmínek krajní nouze či dovolené svépomoci.

(Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 9. 12. 2014, spis. zn. II. ÚS 1774/14)

Adolf Maulwurf

Použitá literatura: Bukovjan, P.: Přijetnost audionahrávky jako důkazu v pracovněprávním sporu,

Práce a mzda č. 2/2015, Tisková zpráva Ústavního soudu č. 87/2014: K procesním právním zaměstnanecům jako slabší strany v pracovněprávním sporu, 16. 12. 2014

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Home office v Česku, Německu a Rakousku: je česká právní úprava práce na dálku dostatečně flexibilní?](#)
- [Postoupení pohledávky na náhradu škody v pracovněprávních vztazích](#)
- [Návrh zákona o digitálních platformách přináší více, než se na první pohled zdá](#)
- [Odposlechy na pracovišti, policejní vyšetřování a skončení pracovního poměru](#)
- [Odpovědnost zaměstnance za schodek](#)
- [Konec improvizace v odměňování: zamyšlení nad návrhem transpozice směrnice o transparentním odměňování](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 1. díl](#)
- [Genderový audit jako strategický nástroj zaměstnavatele: Jak se připravit na implementaci směrnice 2023/970?](#)
- [Pokuta za švarcsystém kurýrů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)